

FEHÉR SÁNDOR – MAGYAR LAJOS

Egy elfelejtett fafaj: a törökmogyoró**II. Ismerjük meg a faanyagot!**

Mint már a cikkünk első részében említettük, a törökmogyoró (*Corylus colurna* L.) nem őshonos fafajunk, erdőszerű előfordulása Magyarországon rendkívül ritka, csak pár hektárnyi erdőfolt található, egy része ezeknek is arborétumok területén belül fekszik. Idősebb vágásérett korú erdő úgyszólván csak Alsószentivánon a már említett magtermő állomány ismert, ezért mint faanyagot még kevésbé ismerheti a szakmai közönség nagyobbik része.

1. A hazai kultúrtörténete töredékekben

A törökmogyorónak mint faanyagának jelentősége napjainkban nincs, mert ezt a minőségi fatermesztésre alkalmas, gyorsan növő, faanyagában is értékes fajtát és a benne rejlő lehetőségeket az erdészszakma részben, az asztalosszakma teljesen elfelejtette. Korábbi feljegyzések arra engednek következtetni, hogy a törökmogyoró-fa már a XVIII. sz.-ban is nagy jelentőséggel bíró kedvelt és értékes bútorfá volt (W. Hertel 1997, AFZ/DerWald 243/5/1997). Hazájából, Délkelet-Európából, de inkább Kis-Ázsiából, vagy a Kaukázus vidékéről a korszak jellemző kereskedelmi útvonalain, nagyjából vízi úton szállították Európába. Mint faanyag, a török hódoltság idején válhatott ismertté és terjedhetett el Közép- és Nyugat-Európában. Az I. világháború után bekövetkező „kereskedelmi áramlatváltások” miatt, a törökmogyoró-faanyag behozatala Közép-Európába megszűnt, helyét más fajok vették át (cseresznye, dió, mahagóni stb.). Már a XIX. sz. végén panaszkodnak a szakirodalomban, hogy a törökmogyoró „a mostani erdészeknél úgy tűnik, hogy teljesen feledésbe merült.”

2. A faanyag tulajdonságai

A faanyag tulajdonságai különleges felhasználásra teszik alkalmassá. A múltban művészien megmunkált bútorkhoz használták. Lilás árnyalatú világos rózsaszín színű fáját a nagyon idős asztalosok „rózsafaként” ismerték. A faanyag erőteljesebb színesedése végett a feldolgozásra kiszemelt fa törzsét a kivágás előtti évben vastag és erős acélíróval elkötötték. A törökmogyoró fája az asztalosipari feldolgozás mind a gépi megmunkálás vagy felületkezelés, mind a kézi faragás szempontjából is, az egyik legjobb tulajdonságú anyag. A szijács és a geszt nem különül el egymástól, de a különleges szín és a faanyag finom rajzolatai így még nemesebbé varázsolják a belőle készített tárgyakat. A törzsön a károsítók és kórokozók okozta kisebb hegek és vízajtások ritkán károsítják magát a faanyagot. A kitermelt rönkök a szabadban, de különösen a napon könnyen repednek, ezért ügyelni kell a gyors feldolgozásra, helyes tárolásra és szárításra. A kitermelt értékes rönkök végeit viasszal vagy olajos festékekkel célszerű azonnal lekenni (lezárni).

3. A fatest makroszkópos jellemzői

A törökmogyoró fája a szörtlikacsú fajok csoportjába tartozik. A szijács színe megegyezik a gesztével, bár fiatal korban a geszt valamivel sötétebb árnyalatú, de a szijács-geszt határt egyértelműen nem lehet megállapítani. A faanyag kissé rózsaszínes árnyalatú, amely idős korban teljesen besötétedik és egyöntetűen világosbarna lesz. A keresztmetszeten a vastag összetett bélsugarak szabad szemmel is nagyon jól láthatók. Az évgűrűhatár éles és hullámos, ahol a hullámok nagyobb ívelései a halmozott bélsugarak közé esnek. A korai pászta valamivel világosabb, mint a kései pászta, így ezek az ívek szabad szemmel is kiválóan láthatók. A bélsugarak az évgűrűhatáron kissé kiszélesednek. A hosszmetseteken viszont már hiányoznak ezek az egyértelmű megkülönböztető jegyek, a pásztákat nem lehet elkülöníteni egymástól, sőt gyakran még az évgűrűket sem.

4. A fatest mikroszkópos szerkezete

A keresztmetszeten az évgűrűhatárok élesek és hullámosak. Ezen hullámok nagyobb ívelései a halmozott bélsugarak közé esnek és minden halmozott bélsugárban kúpszerűen kissé beugranak. A bélsugarak nem tömörülnek olyan szorosan egymáshoz, mint a többi mogyorófában. A szomszédos bélsugarak között több (6-8) rost is lehetséges, sőt néha edények is vannak. Túlnyomórészt edények alkotják a keresztmetszetet. Közöttük az alapállomány farostjai és kisebb számban a faparenchímasejtek csak foltokban jelennek meg. Az edények magánosan csak igen ritkán helyezkednek el. Legnagyobb részük sugárirányban 3-6-10 tagú likacsugarakba rendeződnek. A kései pászta felé számuk fogy – az üregek átmérője is szűkebb lesz –, és közvetlenül az évgűrűhatárok közelében teljesen elmaradnak.

A bélsugarak egy-két sejtrétegűek, amelyek az évgűrűhatáron kiszélesedhetnek. Szélesebbek csak a halmozott bélsugarakban találhatóak. A húrmetszet rögtön szembetűnik, hogy a halmozott bélsugár egyszerű bélsugarai általában szélesebbek, rövidebbek, ezért sokkal zömökebb orsó formájúak, mint a valódi bélsugarak. Magasságuk igen változatos, akár 30 sejtnyi magasságúak is lehetnek. Jól látható, hogy az edények között farost alig van. Gyakran bélsugarak választják el az edényeket egymástól, közöttük azonban egy-két farost is megjelenhet. Az edények érintő irányú fala udvarosgödörkével sűrűn borított.

A sugármetszeten az edények létrás áttörése jól látszik. A létrafokok száma 3-5 között változik. Ugyancsak szembetűnő a sok meta- és paratracheális parenchímasejt. Ezek néha az edények mellett, máskor pedig a korai pásztában a farostok között helyezkednek el. Az edények sugárirányú falrészén már jóval kevesebb az udvarosgödörke. Néha még csavaros sejtfal-

Erdészeti kutatóintézet újraindítása Eberswaldeban

Az egyik legpatinásabb erdészeti kutatóintézet újraindításáról ad hírt a Forstwirtschaft und Landschaftsökologie c. folyóirat 2/98. száma. Brandenburg tartomány illetékes minisztere avatta fel az újra alakított intézményt. Hat osztályra tagolódik (Igazgatás, Erdőtervezés, Erdőökológia, Erdőművelés, Erdővédelem, Üzemgazdaságtan). Elődje az NDK idejében nagy tekintélyt szerzett erdészeti kutatóintézet volt, azt megelőzően pedig Németország erdészeti felsőoktatásának egyik legtekintélyesebb főiskolájaként működött a városban, de ezt politikai okok miatt felszámolták és a szászországi Tharandt kapott egyetemi rangot.

(Ref.: László Richárd)

vastagodások is mutatkoznak, bár alig észrevehető formában. A bélsugársejtek között részint sugárirányban megnyúlt, részint álló alakúak is vannak, ezért a bélsugarakat homogénnek mondhatjuk.

5. A törökmogyoró műszaki tulajdonságai

A törökmogyoró faanyagával kapcsolatos vizsgálatok az elmúlt időszakig még nem terjedtek ki annak fizikai, illetve mechanikai jellemzőire, tulajdonságaira, így a szakirodalmi utalások arra vonatkozóan meglehetősen hiányosak. Az Erdészeti Tudományos Intézet közreműködésével az elmúlt évben nyílt lehetőség a Soproni Egyetem Faanyagismeretani Tanszékének a törökmogyoró faanyagának bevizsgálására. A vizsgálati anyag származási helye az alsószentiváni magtermő állomány.

Hogy minőségileg is tudjuk értékelni az alsószentiváni állományból kikerülő faanyagot, a szakirodalmi adatok hiányában más fafajokkal kellett azt összevetni, úgymint: égerrel és gyertyánnal, mert ezen két fafaj felépítése hasonlít a törökmogyoróéhoz, továbbá a juharral, illetve a bükkal célszerű még összehasonlítani a kapott eredmények alapján.

Fizikai tulajdonságok

1. táblázat

Fizikai tulajdonságok összefoglaló táblázata (u=12%)

Fafaj	Sűrűség		Térfogati zsugorodás	
	átlag	szórás	átlag	szórás
	g/cm ³	%	%	%
Törökmogyoró	0,724	3,37	12,94	12,77
Éger*	0,550	–	14,20	–
Gyertyán*	0,830	–	18,80	–
Juhar*	0,630	–	11,50	–
Bükk*	0,720	–	17,90	–

*Forrás: Dr. Babos K. – Dr. Filló Z. – Dr. Somkuti E.: *Haszonfák. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1979.*

A törökmogyoró faanyagának fizikai tulajdonságait összehasonlítva más fafajokkal (1. táblázat) megállapítható, hogy ez a fafaj igencsak kiváló értékekkel rendelkezik, hiszen a sűrűsége vetekszik a bükkével, egyedül a gyertyáné nagyobb annál.

A zsugorodás-dagadás vizsgálatok is arra utalnak, hogy jó minőségű faanyaga van, mert a térfogat zsugorodási mutatója viszonylag alacsony (12,55%), közel megegyezik a juharral, a többi fafaj viszont már jóval magasabb értékű.

Szilárdsági tulajdonságok

A szilárdsági jellemzők alapján (2. táblázat) is a fentihez hasonló megállapítást lehet tenni, hogy a törökmogyoró szinte valamennyi vizsgált tulajdonság (nyomó-, húzó-, hajlító-, ill.

2. táblázat

Szilárdsági tulajdonságok összefoglaló táblázata (u = 12%)

Fafaj	Nyomószilárdság		Húzószilárdság		Hajlítószilárdság		Hajlító rug. modulus		Ütő- hajlító szilárdság	
	átlag	szórás	átlag	szórás	átlag	szórás	átlag	szórás	átlag	szórás
	MPa	%	MPa	%	MPa	%	MPa	%	J/mm ²	%
Törökmogyoró	60,08	6,78	102,4	39,60	108,52	12,76	11 545	15,64	0,085	31,07
Éger*	54,80	–	94,0	–	97,00	–	16 200	–	0,100	–
Gyertyán*	82,00	–	135,0	–	160,00	–	11 700	–	0,054	–
Juhar*	49,00	–	82,0	–	95,00	–	9 400	–	0,065	–
Bükk*	62,00	–	135,0	–	123,00	–	16 000	–	0,100	–

* Forrás: Dr. Babos K. – Dr. Filló Z. – Dr. Somkuti E.: *Haszonfák. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1979.*

ütő-hajlító szilárdság) tekintetében majdnem eléri a bükk paramétereit, egyedül a hajlító rugalmassági modulus esetében marad el attól jelentős mértékben.

Keményiség

A keménységvizsgálat alapján (3. táblázat) a törökmogyoró közepesen ellenálló idegen test – pl. egy szerszámél – behatolásával szemben. Mind a bütükeményiség, mind az oldalke-ményiség értékei közel azonosok a juharéval, míg a bükkétől már jelentősen elmarad.

3. táblázat

A keményiség összefoglaló táblázata (u = 12%)

Fafaj	Brinell – Möraht			
	bütükeményiség		oldalke-ményiség	
	átlag	szórás	átlag	szórás
	MPa	%	MPa	%
Törökmogyoró	54,99	16,29	27,25	13,50
Éger*	38,00	–	8,00	–
Gyertyán*	71,00	–	36,00	–
Juhar*	62,00	–	27,00	–
Bükk*	72,00	–	34,00	–

* Forrás: Dr. Babos K. – Dr. Filló Z. – Dr. Somkuti E.: *Haszonfák. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1979.*

A fentieket összefoglalva megállapítható, hogy a törökmogyoró a fizikai, illetve a szilárdsági tulajdonságok tekintetében túlnyomórészt a bükkhöz hasonlít. A keménységi vizsgálat eredménye szerint, ha nem is éri el a bükk és a gyertyán keménységét, de a hozzá hasonló felépítésű égerét messze meghaladja, illetve közel azonos a juharéval.

6. Felhasználás

A törökmogyoró magyarországi felhasználása nem elterjedt, a szakirodalom sem foglalkozik faanyagának lehetséges felhasználási területeivel. Mivel a tulajdon- és piaci viszonyok átalakulásával egyre nagyobb szerepet kap a már meglévő erőforrásokkal való hatékonyabb gazdálkodás, ezért az olyan rendelkezésre álló, de mindaddig másodlagos célra használt, vagy egyáltalán nem hasznosított fafajokban rejlő piaci lehetőségek kiaknázása is előtérbe kerül, mint pl. a törökmogyoró.

A szép rajzolat és a gazdag színárnyalat miatt olyan felhasználási területeken célszerű alkalmazni a mogyoró fáját, ahol az esztétikai funkció is jelentős szerepet kap, mint pl.: belsőépítészet, falburkolat, intarzia és természetesen a bútorgyártás is. A felhasználási lehetőségek bővítésénél azonban nem szabad szem előtt téveszteni a bükkhöz hasonló kedvező fizikai és mechanikai tulajdonságokat sem.

A vadkörte méhészeti jelentősége

Igaz, hogy a különböző vadkörtefajták erdőben is, erdőn kívül is inkább csak szórványosan fordulnak elő, ennek ellenére mégis érdemes számon tartanunk őket. Mindenekelőtt azért, mert szinte az ország egész területén megtalálhatók, elsősorban az erdőterület jelentős részét elfoglaló száraz tölgyesekben, cseres tölgyesekben, karszt-bokorerdőkben. Az a körülmény pedig, hogy a gyenge sziken is eredménnyel termeszthetők, predesztinálják arra, hogy az ország nem csekély területét alkotó szikes talajokon is méhészetileg jelentős fajokként tartsuk számon.

Ez utóbbi azért különös jelentőségű, mert számosan méhészkednek ilyen területen, s szép eredményeket érnek el mezőgazdasági jellegű növényekről (pl. napraforgó), de hiányos a méhcsaládok kifejlődéséhez nélkülözhetetlen kora tavaszi virágporforrás. Ennek kiegészítésére a vadkörte nagyon alkalmas.

Külön felhívom a figyelmet tehát arra, hogy gyengén szikes területeken erdőtelepítésben, fásításban érdemes

szorgalmazni a vadkörte minél nagyobb arányú elegyesítését.

A virágzás ideje április közepétől május közepéig tart, de néha május végéig elhúzódhat. Az akácot megelőzi, s ezzel a főhordásra a családok erősödését segíti elő. A vadkörte tartósan virágzó fa, rendszeresen és bőven virágzik, a virág szinte az egész fát elborítja.

A nektárium a vacok bibéhez közeli részén fejlődik ki, viszonylag kevés nektárt termel. Ezt a méhek könnyen eléri. Méze, amelyet a család zömében a fejlődéséhez használ fel, enyhén kesernyés ízű.

Az erdei vajkörte nektárját vizsgálva a következő adatokat kapták:

Nektársúly: 0,21–1,64 mg/virág

Cukorszázalék: 25,3 – 52,8%

Cukorérték: 0,12–0,59

Az egy ha-on kiválasztott összes nektármennyiség 9–13 kg.

Fritsh Ottó

Emlékezés Barlai Ervinre születésének 100. évfordulóján

Egy nemzedéket akként is megítélhetünk, miképpen emlékezik meg az előtte járókról, a nagy elődökről. Különösen igaz ez az erdőszetre, hiszen a hosszú természetési ciklus rákényszerít bennünket a korábban élt és alkotott nagyjaink emlékének időnkénti felelevenítésére. Barlai Ervin (1898–1967) századunk egyik kiemelkedő erdész szakembere volt. Madas András búcsúztatója alapján (Az Erdő, 1968.) néhány adat róla. Édesapja a selmecbányai főiskola tanára volt. Valószínűleg ez hatott pályaválasztására. Erdőmérnöki diplomájának megszerzése után a maga idejében legkorszerűbbnek minősíthető zalai Eszterházy-erdőbirtoknál kezdte gyakorlati tevékenységét, majd amikor a Kárpátalja visszatért az anyaországhoz, az ott működő Latorica Rt. Erdőgazdasági és Faipari Vállalat élére került. 1945-ben neki is menekülnie kellett. Budapesten az erdőgazdálkodásért felelős Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek ügyvezető igazgatói székébe került. Ez a pozíció készítette arra, hogy a második világháború utáni Magyarország számára új erdőszeti politikát dolgozzon ki. Ez volt élete fő műve. A háborúban irtózatos veszteségeket szenvedett ország erdőgazdaságának talpraállításához ez adott ma is ható és tetteinket vezérlő eligazítást. A kor jellemző történeti adottsága, hogy ezt a kiváló és remek szervező képességekkel megáldott erdősz-politikust félreállították, nyugdíjazták akkor, amikor tudására, széles látókörére leginkább szükség lett volna.

100 éves születésnapján emlékeztet meg kell újítanunk és a fiatal, pályakezdő fiatalok számára is példaképpül állítanunk.

Dr. Szodfridt István Prof. emeritus

Az Állami
Erdészeti Szolgálat
Budapesti Igazgatósága
két fő erdőmérnököt
keres felvételre
Pest megye területén.

Fizetés
a köztisztviselői törvény
szerint.

Érdeklődni :
(1) 312-3833,
(1) 302-0589
telefonszámokon.

Az ózonterhelés és az erdők

Közismert tény, hogy az ózon légköri koncentrációja nemcsak a sztratoszférában változott meg károsan antropogén hatásra, hanem a troposzférában is. Amíg a sztratoszférikus ózon koncentrációjának csökkenése az UV-B sugárzás intenzitásának erősödését eredményezi, a troposzférában 1500–2000 m magasságban, valamint a talaj közelében a légszennyező anyagok között lejátszódó különféle fotokémiai reakciók során az élőlények számára káros szint fölé emelkedhet az ózon koncentrációja. Ennek az erdőkre gyakorolt következményeit az osztrák Krapfenbauer a Centrallblatt für das gesamte Forstwesen folyóirat 1995. 3. számában mutatja be. A bőséges szakirodalmi anyag felvonultatásával arra a következtetésre jut, hogy az ózonjelenség egyértelműen káros az erdőkre, elsősorban növényfiziológiai hatásai miatt. Ezt a tanulmányt a svájciak szaklapjában (Schweiz. Z. Forstwes. 1996. 11. sz.) bemutató W. landolt azonban a káros ózonszint számszerű meghatározásának hiányát említi, valamint az általa bírált írásból hiányolja az erdőkárok és az ózonszint közötti összefüggések konkrét feltárását. Ha ugyanis az ózon koncentrációja a kritikus értéket (40 ppb) átlépte, ennek hatására az erdők egészségi állapotában felismerhető romlásnak kellene jelentkeznie, ezt viszont a hivatkozott tanulmány nem tartalmazza. Mindebből az derül ki, hogy az ózonkérdés erdőszeti vonatkozásai még korántsem tisztázottak.

(Ref.: dr. Vig Péter)

Pro Silva Hungariae

A földművelésügyi miniszter által alapított Pro Silva Hungariae („A Magyar Erdőkért”) szakmai díjra vonatkozó 46/1994. (VI.30.) FM rendelet kiterjed az FVM hatáskörébe tartozó állami gazdaságok, erdő- és vadgazdaságok, szövetkezetek, erdő- és vadgazdasági gazdasági társaságok dolgozóira, az erdő- és vadgazdasági ágazatban dolgozó magántermelőkre, magángazdálkodókra, az erdészeti és vadászati szakoktatási intézmények dolgozóira, a magán-erdőgazdálkodásban létrejött érdekképviseleti és szolgáltató, valamint egyesületi szervek tagjaira.

A díj adományozható azoknak, akik az erdőgazdálkodás, vadgazdálkodás és vadászat, az erdészeti természet- és környezetvédelem, az erdészeti alaptervekenyességhez csatlakozó elsődleges fafeldolgozás, valamint a fa és fatermékek, az erdei termékek kereskedelme terén huzamos időn át kiemelkedő teljesít-

ményt nyújtottak, illetve a magyar erdők, a magyar erdőgazdálkodás érdekében kifejtett tevékenységük során kimagasló érdemeket szereztek a tudományok művelése, a szakoktatás, a szakirodalom és a szakmai ismeretterjesztés, az államigazgatás, a szakszolgálati felügyelet, az egyesületi, ellenszolgáltatás nélküli szakmai közhasznú, közérdekű munka terén. Az első bekezdésben felsorolt szakmai területekre irányulóan kimagasló, elismerésre méltó tevékenységet fejtek ki.

A díjjal emléklap, az adományozást igazoló okirat és jutalom jár.

Kitüntetettek

Dr. Balázs István okl. erdőmérnök, vadgazdálkodási szakmérnök, a MOSZ Erdészeti Választmány tagja, az OEE Magán- és Társult Erdészeti Szakosztály titkára, a Pest megyei Magánerdő-gazdálkodási Helyi Csoport elnöke.

A közel négy évtizedes kiemelkedő, eredményes szakmai, közéleti és szakirodalmi munkássága elismeréseként **Matók János** nyugdíjas erdőmérnököt szakmai munkássága elismeréséül.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1955-től tagja, tudományos fokozata nincs, ezek elérése helyett mind a mai napig egészségét sem kímélve, szakmai feladatok megoldásán fáradozik a magyar erdők javára.

Keze munkáját dicséri a fában szegény Fejér megye fásítási tervének megvalósítása.

Balsay Endre neve egygyéforrt a harsági erdőgazdálkodással. A szakma iránti érdeklődése, szeretete, munkássága során mindig átlagon felüli volt. Tudását nagy odaadással igyekezett továbbadni a szakma ifjúságának. A Kapuvár város közéletében betöltött szerepével folyamatosan növelte a szakma elismerését.

Fáradhatatlan munkabírást talán legjobban jellemzi a milicentenáriumi erdészeti rendezvénysorozat a Kisalföldön (emlékülés, vándorkiállítás, egyéb rendezvények).

Ember az Erdőért Emlékérem 1998. évi díjazottjai

SZASZIK MÁRIA erdőmérnök

Erdőmérnöki oklevelének megszerzése óta példás elkötelezettséggel és mindent meghatározó szakmaszeretettel szolgálja az erdőt – erdőtervezőként, erdőfelügyelőként, majd a Pilisi Parkerdő Rt. és jogelődjéi alkalmazásában szakfelügyelőként, napjainkban nyugdíjasként.

Kiemelkedő munkát végzett a budapesti zöldövezeti erdők létrehozásában, mindenkor szem előtt tartva az erdőgazdálkodás szerteágazó céljainak összehangolását. Férfiakat megszégyenítő energiával, kemény következetességgel követelte meg mindenkor a legoptimálisabb erdő létrehozását.

Emberséges munkájának tisztelegve adjuk át ezt az emlékérmét, tudván, hogy az igazi méltatást még nagyon sokáig azok az erdők hirdetik, melyek létrehozásában, megújításában élete munkája fekszik.

DR. SZODFRIDT ISTVÁN erdőmérnök, professor emeritus

Erdőmérnöki pályafutását a keszthelyi Állami Erdőgazdaságnál kezdte erdőművelési előadó és erdészeti vezető beosztásokban. Az itt töltött négy év alatt részt vett az Őrség növényártásululásának térképezési munkáiban, a táji erdőművelés továbbfejlesztési tervének kidolgozásában.

1958-tól több mint 25 éven keresztül az Erdészeti Tudományos Intézet dolgozója, mint tudományos segédmunkatárs, tudományos főmunkatárs, majd állomásgazdátó munkakört lát el.

Tudományos munkássága botanikai, erdőtípológiai, termőhelyi, nyártermesztési, természetvédelmi és génmegőrzési szakterületekre terjedt ki, amelyek a gyakorlatban is jól hasznosítható eredményeket hoztak.

1964-ben műszaki egyetemi doktori címet, 1967-ben mezőgazdasági (erdészeti) tudomány kandidátusa tudományos fokozatot szerzett.

1983-tól az Erdészeti és Faipari Egyetem egyetemi tanáraként, majd tanszékvezetőjeként a gyakorlatban és a tudományos tevékenysége során szerzett korszerű ismereteit sok száz erdőmérnök-hallgatónak adta át és adja napjainkban is.

Kiemelkedő színvonalú oktatási és kutatási tevékenysége mellett tudománypolitikai működése is elismerésre méltó. Több hazai és nemzetközi szervezetben képviseli a magyar erdőgazdálkodást.

KONDOR ENDRE erdőmérnök, az IPOLY ERDŐ Rt. nyugdíjas vezérigazgatója

Erdőmérnöki oklevelének megszerzése után szolgálati éveit a Budapesti Állami Erdőgazdaság Pusztavacsi Erdészeténél kezdte. Hűz évet töltött a pusztavacsi homokon, a ráckevei ártéren, a gödöllői dombvidéken a Cserhát és a Börzsöny hegyei között.

Pályafutása során következetesen törekedett az erdőművelés és a vadgazdálkodás összehangolására. Szakmai útjának több állomását követően 1991. évben pályázat útján az akkor csődhelyzetben lévő Ipolyvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság vezérigazgatója lett. Lelkiismeretes, önzetlen munkájával az időközben társasággá alakult gazdaságot sikerült pénzügyileg stabilizálni, működőképességét javítani. Az erdőfelügyelőség évről évre a társaság erdőállomány-gazdálkodásának javulását jelezte.

Az ország egyetlen önálló jogú, 17 ezer hektáros állami tulajdonú vadászterület létrehozásával – vezetése alatt – beszabályozták a biológiaiilag túltartott nagyvad-állományt, ezzel megteremtődött a természetes erdőfelújítás lehetősége.

Az Országos Erdészeti Egyesület működésének 130 éve alatt az erdőgazdaság, illetve a társaság az erdészeti vándorgyűlést egyetlen egy alkalommal irányítása mellett sikeresen megszervezte. Az Országos Erdészeti Egyesület Vadgazdálkodási Szakosztályának munkájában tevékenyen részt vett.

Elveit, elképzeléseit mindig következetesen, a szakma érdekeit szem előtt tartva képviselte.

BUJTÁS ZOLTÁN erdésztechnikus

1965 óta dolgozik az Erdészeti Tudományos Intézetben, ahol fokozatosan a kutatás és a kísérletezés elkötelezettjévé vált. Kezdetben az erdészeti nemesítés területén tevékenykedett, majd az 1970-es évek második felében az akácfajták virágzásának fenológiai megfigyelését, az 1980-as évek elejétől önállóan 30 akácklón virágzámlálását irányította. A gyakorlat számára jól hasznosítható módon tették ismertté a fajták mezelési értékeit.

Közreműködött öt akácfajta fajtabejelentési anyagának elkészítésében, és két államilag elismert akácfajta nemesítésében. Tevékenyen részt vett a nemesített akácfajták szaporítóanyag-termelési módszerének kialakításában, gyakorlati bevezetésében.

33 év aktív, technikus szintet meghaladó tudományos munkássága és kutatási eredményeinek gyakorlati bevezetése példamutató.

Erdészeti gépkereskedelem – másképpen

Az ERDŐSZÖV Rt., Monor; az Agrotechnikai Kft., Csongrád és a Penda Kft. meghívta az Országos Erdészeti Egyesület Erdőművelési Szakosztályának sík vidéki mesterséges erdőfelújításokban érdekelt és az iránt érdeklődő tagjait gépbemutatóval egybekötött tapasztalatcsereére.

Aki részt vett a rendezvényen, az láthatott tuskófűrást, forgatást gumikerekes traktorral (VALMET 190 LE-s változata olasz cég által, hazai igények szerint gyártott ekével), sorápolást, és nagyon szépen sikerült erdősítések, melyeket az ország első magán-erdős részvénytársasága, az ERDŐSZÖV Rt., Monor kivitelezett.

Aki ott volt a gépbemutatón, annak nyilván feltűnt az a csinos, jó kedélyű örökmozgó hölgy, aki nagy hozzáértéssel magyarázta az egyes gépek jó tulajdonságait, és esetleges terepadottságokból fakadó hátrányait. Kíváncsi voltam hogy ki ő. Miután megtudtam, hogy erdészeti gépkereskedelemmel is foglalkozik, kértem, mutassa be cégét az olvasóknak.

Nadobán Erika, a PENDA Mezőgazdasági Gépkereskedelmi Kft. erdészeti termékmenedzsere. Magáncége öt éve alakult. Gépbehozattal foglalkoznak. Erika elmondta, hogy számára érthetetlen tartózkodást tapasztalt az erdészeknél az olasz gépek iránt. Szerinte ez a megítélés téves, hiszen az olasz gépgyártás a harmadik a világon. Ő maga is meglepődve tapasztalta, hogy az olaszok mennyire találékonyak és ötletgazdagok, ha gépgyártásról van szó. Valahol rokonlelkek vagyunk ezen a téren, csak sajnos nálunk az ismert okok miatt ez a kreati-

vitás nem nőhet ki magát. (Ha csak a „nehéz emberekre” gondolunk, igazat kell adjunk.)

Az erdészeti gépesítettség helyzetére Virág János és Remenyik Imre hívta fel a figyelmét.

Ajánlott pásztakészítőjük, mely 20-30 cm mélyen erősen köves talajon is kiválóan dolgozik, már bizonyított Sopronban, Szombathelyen és Egerben.

A 3-8 méterre kinyúló rézsűkaszájuk Pilismaróton és Veszprém környékén tartja tisztán a rézsűket, erdősítéseket.

Ezek a munkagépek hárompontos felfüggesztésük miatt igen könnyen le- és felszerelhetők a traktorra.

Hasonló a külponos ároktisztítójuk is, mely alkalmas vízelvezető árkok készítésére.

A monori bemutatón láthattuk a ROTOR cég tuskófűróját, mely szerinte sokkal erősebb és korszerűbb az eddig kaphatóknál. Meglephette Erikát magabiztossága láttán kérdő tekintetem, de rögtön eligazított.

A legfontosabb az én munkámban, hogy a konkurenciáról se mondjak rosszat. De a különbséget ki kell hangsúlyozni.

A tuskófűrónál az a helyzet, hogy ROTOR acélházzal és állítható forgácsoló késekkel rendelkezik. Aki használt már ilyen gépet, nyilván tudja, hogy mit jelent mindez.

Kétéves nemesnyár-telepítésben mutatták be a sorápolót, mely olyan érzékelővel ellátott, hogy a gép kikerüli a fácskát, majd visszabilen a sorba, és sima vagy csipkés tárcsalapja folytatja ápolási munkáját.

Alkalmazásával elérhető, hogy csak a fák töve körül marad egy-két tenyérnyi ápolatlan folt. Kapható hozzá talajmaró vagy sarabolókés is.

Vágástér-tisztítójuk (SEPPI) bozót- és cserjeirtásra (VERGA Rt. Mészáros Gyula), vágástéri hulladék eldolgozására kiváló. Ebből tuskómarójuk is van. Erika még nagy választékban más erdészeti munkákra alkalmas gépeket, darukat, kihordókocsikat is forgalmaz.

A mélyszántó eke munkája

További ismereteket Erikától lehet megszerezni a 06-20-925-6305 telefonszámon. Ha nem is sikerül üzletet kötni, egy nagyon kedves hölgygel ismerkedhetnek meg.

Pápai Gábor

A PENDA Kft. széles körű erdészeti gépkínálatában megtalálható a csemetermesztés technológiai gépsora is a következők szerint:

- Ágyekék, váltva-forgató ekék (MORO)
- Talajgyengető lapok (ANGELON)
- Erdészeti talajmaró (ROTOR)
- Ágyás előkészítésére alkalmas aktív talaj-előkészítő (MASSANO)
- Érzékelő egységgel ellátott sortőköz művelő tárgya (AGROFER)
- Sorköz művelő karos szárzúzó (GRIMASTER)
- Votatott és függesztett permetező (MARTIGNANI)
- Műtrágyaszórók (FAZA)
- Szárzúzók (GRIMASTER)
- Nyessedékaprító és komposztkészítők (GANDINI)

További ajánlatunk:

- Tuskófűró (ROTOR)
- Padkakasza (GRIMASTER)
- Oldalra is kihelyezhető gödörfűró (SELVATICI)
- Mélyszántó eke (MORO)
- Bozót- és cserjeirtó, vágástér tisztító, tuskómaró (SEPPI)

PENDA MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI KFT

1158 Budapest, Késmárk u. 9.
Tel.: (1) 417-3214 Fax: (1) 417-3239
Termékmenedzser: Nadobán Erika
Telefon: (06-20) 925-6305